

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Εκσυγχρονισμός της ιδιωτικής εκπαίδευσης και άλλες επείγουσες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων»

I. Γενικές παρατηρήσεις

A. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, αποτελείται από τέσσερα Κεφάλαια (Α΄ - Δ΄) και τριάντα δύο (32) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Με το νομοσχέδιο μεταρρυθμίζεται η νομοθεσία που διέπει την ιδιωτική εκπαίδευση. Κύριος προσανατολισμός του νομοσχεδίου είναι η ενίσχυση της ευελιξίας και αυτονομίας των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων με την κατάργηση ειδικών διατάξεων που, κατά την αιτιολογική έκθεση, «εμποδίζουν υπέρμετρα και αδιάκριτα τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες [των ιδιωτικών σχολείων] να καινοτομούν και, συνακόλουθα, παρακωλύουν την αποτελεσματική άσκηση της οικείας δραστηριότητας και τη διαχείριση του σχετικού με αυτή επιχειρηματικού κινδύνου», ενώ, παράλληλα, τροποποιείται εν γένει το κανονιστικό πλαίσιο. Οι κυριότερες τομές αφορούν στο περιεχόμενο των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και την αξιοποίηση των εγκαταστάσεων και υποδομών.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 1-13), υπό τον τίτλο «Διατάξεις για την ιδιωτική εκπαίδευση», επέρχονται τροποποιήσεις στο θεσμικό

πλαίσιο ίδρυσης, οργάνωσης και, εν γένει, λειτουργίας των ιδιωτικών σχολείων. Συγκεκριμένα, με το άρθρο 1 αποσαφηνίζεται το νομικό πλαίσιο που διέπει την ιδιωτική εκπαίδευση. Στο άρθρο 2 προβλέπεται η αξιολόγηση των δομών, του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών των ιδιωτικών σχολείων, με ανάλογη εφαρμογή των κριτηρίων που ισχύουν για τα δημόσια σχολεία, μη αποκλεισμένης της εφαρμογής πρόσθετων κριτηρίων, εφόσον αυτά ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του σχολείου. Με τις διατάξεις του άρθρου 3, μεταξύ άλλων, προσδιορίζεται εκ νέου η δυνατότητα παροχής πρόσθετων εκπαιδευτικών υπηρεσιών και διδασκαλίας επιπλέον γνωστικών αντικειμένων, στο πλαίσιο διευρυμένου ωρολογίου προγράμματος, ρυθμίζονται ζητήματα διοργάνωσης δραστηριοτήτων και δράσεων πέραν του διδακτικού ωραρίου ή και των διδακτικών ημερών, και παρέχεται η δυνατότητα συστέγασης ιδιωτικών σχολείων με άλλα ιδιωτικά σχολεία, ξένα σχολεία, κέντρα διά βίου μάθησης, κέντρα ξένων γλωσσών, φροντιστήρια και λοιπούς εκπαιδευτικού φορείς. Στο άρθρο 4 καθορίζεται εκ νέου η διαδικασία έγκρισης του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας των ιδιωτικών σχολείων. Στο άρθρο 5 προβλέπεται ότι, πέραν του ιδιοκτήτη ιδιωτικού σχολείου, μπορεί να παρίσταται σε συνεδριάσεις του συλλόγου των διδασκόντων και κάθε μέλος, εταίρος ή μέτοχος, εφόσον είναι εκπαιδευτικός. Με το άρθρο 6 ρυθμίζεται η δυνατότητα αξιοποίησης των κτηριακών εγκαταστάσεων και υποδομών των ιδιωτικών σχολείων, για την παροχή υπηρεσιών που δεν αντίκεινται στη φύση της εκπαίδευσης, εκτός διδακτικού ωραρίου ή και διδακτικών ημερών, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, και ορίζονται τα της απασχόλησης των εργαζομένων σε τέτοιες δραστηριότητες. Με τις διατάξεις του άρθρου 7, μεταξύ άλλων, παρέχεται στα ιδιωτικά νηπιαγωγεία η δυνατότητα καθορισμού ελάχιστου αριθμού νηπίων ανά τμήμα, καταργείται η προϋπόθεση διεξαγωγής κατατακτήριων εξετάσεων για την εγγραφή ή μετεγγραφή μαθητών ιδιωτικών λυκείων σε δημόσια λύκεια, καθορίζεται η δυνατότητα μετεγγραφής μαθητή από ιδιωτικό σχολείο σε δημόσιο, από δημόσιο σε ιδιωτικό ή από ιδιωτικό σε άλλο ιδιωτικό σχολείο, καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους, και εισάγεται η δυνατότητα μη επανεγγραφής μαθητή σε περίπτωση μη ολοσχερούς εξόφλησης διδάκτρων δύο σχολικών ετών. Με τις διατάξεις του άρθρου 8 επιτρέπεται η αντικατάσταση του διευθυντή της σχολικής μονάδας, επεκτείνεται η δυνατότητα του ιδιοκτήτη να ορίζεται διευθυντής της σχολικής μονάδας και από τα μέλη, εταίρους ή μετόχους του νομικού προσώπου, ρυθμίζεται η δυνατότητα ορισμού ενός ή περισσότερων υποδιευθυντών και η αντικατάστασή τους, επεκτείνε-

ται η δυνατότητα των διευθυντών να διδάσκουν σε άλλη σχολική μονάδα του ίδιου σχολείου, αφενός στους υποδιευθυντές, αφετέρου σε όλες τις σχολικές μονάδες του ίδιου ιδιοκτήτη, προβλέπεται η διαδικασία ορισμού ή αντικατάστασης διευθυντή ή υποδιευθυντή, και καταργείται ο έλεγχος της συνδρομής των αναγκαίων προϋποθέσεων στο πρόσωπο του προτεινομένου διευθυντή ή υποδιευθυντή από το κατά βαθμίδα αρμόδιο συλλογικό όργανο (ΠΥΣΠΕ-ΠΥΣΔΕ) της παραγράφου 1 του άρθρου 26 του ν. 4547/2018. Με τις διατάξεις του άρθρου 9 προβλέπεται η απασχόληση των εκπαιδευτικών με μειωμένο ωράριο, μετά από αίτησή τους, και η μειωμένη απασχόλησή τους με ανάλογη μείωση αποδοχών, εφόσον δεν συμπληρώνουν το ωράριο του διοριστηρίου τους. Επίσης, προβλέπεται ότι οι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μπορούν να διατίθενται σε συστεγαζόμενες ή όμορες σχολικές μονάδες της ίδιας βαθμίδας και του ίδιου ιδιοκτήτη, για την κάλυψη λειτουργικών και υπηρεσιακών αναγκών, ορίζεται δε ότι η απασχόληση σε σχολείο, φροντιστήριο, κέντρο ξένων γλωσσών και άλλους εκπαιδευτικούς φορείς του ίδιου ή άλλου ιδιοκτήτη δεν αποτελεί κώλυμα διορισμού. Με τις διατάξεις του άρθρου 10 καταργείται το υφιστάμενο πλαίσιο πρόσληψης των εκπαιδευτικών των ιδιωτικών σχολείων, που προβλέπει σύναψη σύμβασης ορισμένου χρόνου, διετούς διάρκειας, και αυτοδίκαιη μετατροπή της σε σύμβαση αορίστου χρόνου μετά την πάροδο της διετίας, και ορίζεται ότι, εφεξής, οι εκπαιδευτικοί προσλαμβάνονται δυνάμει συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Επίσης, καταργούνται οι προβλεπόμενοι λόγοι καταγγελίας συμβάσεων αορίστου χρόνου και η εξέτασή τους από την Επιτροπή του άρθρου 30 του ν. 682/1977, και ορίζεται η υπαγωγή των εκπαιδευτικών των ιδιωτικών σχολείων, ως προς τα ζητήματα πρόσληψης, απασχόλησης και λύσης των εργασιακών τους σχέσεων, στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας. Στο άρθρο 11 προβλέπεται η δυνατότητα αντικατάστασης των προσωρινών αναπληρωτών των εν αδεία διατελούντων εκπαιδευτικών. Στο άρθρο 12 εισάγεται η δυνατότητα για τα ξένα σχολεία της παραγράφου 8 του άρθρου 35 του ν. 4186/2013 να λειτουργούν σε αυτά σχολικές μονάδες και άλλης βαθμίδας εκπαίδευσης. Με το άρθρο 13 προστίθενται στους αλλοδαπούς εκπαιδευτικούς ξένων σχολείων που τυγχάνουν χορήγησης άδειας διαμονής ειδικού σκοπού του άρθρου 17 του ν. 4251/2014, οι αλλοδαποί εκπαιδευτικοί ιδιωτικών και ισότιμων σχολείων και λοιπών εκπαιδευτικών φορέων.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 14-29), υπό τον τίτλο «Λοιπές Διατάξεις», ρυθμίζονται λοιπά θέματα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Συγκεκριμένα, με το άρθρο 14 θεσμοθετείται η διδασκαλία των

ειδικών μαθημάτων που εξετάζονται στις πανελλαδικές εξετάσεις και δεν περιλαμβάνονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα, και εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων για την κατάρτιση ειδικού ετήσιου προγράμματος υποστήριξης ανά ειδικό μάθημα. Με το άρθρο 15 παρατείνεται για το σχολικό έτος 2020-2021 η λειτουργία των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, η στελέχωση των οποίων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στο άρθρο 16 ορίζεται η ισοτιμία προς τα απολυτήρια Γυμνασίου και Λυκείου της ημεδαπής των πιστοποιητικών σπουδών που χορηγούνται στους μαθητές ελληνικής υπηκοότητας και από το Ελληνικό Γυμνάσιο-Λύκειο Ίμβρου. Με το άρθρο 17 προβλέπεται η κατά προτεραιότητα πρόσληψη εκπαιδευτικών ή μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού, με πιστοποιημένη γνώση της γραφής Braille και πιστοποίηση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, σε σχολικές μονάδες στις οποίες φοιτούν τυφλοκωφοί μαθητές. Με το άρθρο 18 τροποποιείται η προθεσμία έκδοσης του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος». Με το άρθρο 19, μεταξύ άλλων, δημιουργείται «Μητρώο Ωρομίσθιου Εκπαιδευτικού Προσωπικού, Συμβούλων Σταδιοδρομίας και Συμβούλων Ψυχολόγων των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας», το οποίο είναι αυτοτελές και ανεξάρτητο από το Μητρώο Εκπαιδευτών του ν. 3879/2010. Με το άρθρο 20 προβλέπεται η αναλογική εφαρμογή του άρθρου 37 του ν. 4251/2014, ως προς την ταχεία διαδικασία χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής, σε σπουδαστές πολίτες τρίτων χωρών. Με τις διατάξεις του άρθρου 21 προβλέπονται τροποποιήσεις στον Οργανισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (π.δ. 18/2018). Ειδικότερα, προστίθεται στις αρμοδιότητες συγκεκριμένων Τμημάτων και Διευθύνσεων του Υπουργείου ο σχεδιασμός και η πραγματοποίηση δράσεων και προγραμμάτων παροχής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με τη χρήση μέσων νέων τεχνολογιών. Επίσης, επέρχονται οι αναγκαίες οργανωτικές προσαρμογές στον Οργανισμό του Υπουργείου, μετά τη θέσπιση του νέου νομοθετικού πλαισίου λειτουργίας των πρότυπων και πειραματικών σχολείων (ν. 4692/2020). Με το άρθρο 22 ορίζεται ότι στην Κεντρική Εξεταστική Επιτροπή του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας μπορούν να συμμετέχουν και αφυπηρετήσαντες καθηγητές των Τμημάτων ξένων γλωσσών των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Στο άρθρο 23 ορίζεται, κατά παρέκκλιση κάθε ειδικής ή γενικής διάταξης, και μέχρι την έναρξη εφαρμογής της ηλεκτρονικής διακίνησης δικαιολογητικών, ο τρόπος εκκαθάρισης των ειδικών επιμισθίων των αποσπασμένων στο εξωτερικό εκπαιδευτικών, διοικητικών υ-

παλλήλων και συντονιστών εκπαίδευσης, με μόνη την ηλεκτρονική υποβολή υπεύθυνης δήλωσης παροχής διδακτικού έργου και χορηγηθεισών αδειών. Στο άρθρο 24 προβλέπεται ότι οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.), με τις οποίες συγκροτούνται επιτροπές για την υποβοήθηση του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. στη διενέργεια των εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης, αναρτώνται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με το άρθρο 25 απαλείφεται η προϋπόθεση της αδυναμίας συγκρότησης των Περιφερειακών Επιτροπών Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων προκειμένου, για το σχολικό έτος 2020-2021, οι κενές θέσεις των εκπαιδευτικών στα Πρότυπα και Πειραματικά Σχολεία να καλύπτονται με αποσπάσεις εκπαιδευτικών της δημόσιας εκπαίδευσης. Με το άρθρο 26 προστίθενται παράγραφοι 12 και 13 στο άρθρο 62 του ν. 4692/2020, με τις οποίες ορίζεται ότι οι μεταθέσεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από σχολείο σε σχολείο της ίδιας περιοχής και οι οριστικές τοποθετήσεις σε κενές οργανικές θέσεις πραγματοποιούνται, για το έτος 2020, βάσει της νομικής και πραγματικής κατάστασης που ίσχυε κατά τον χρόνο λήψης και υποβολής των προτάσεων-αποφάσεων από τα οικεία περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια, και προβλέπεται ότι στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στις προτάσεις-αποφάσεις των αρμόδιων περιφερειακών συμβουλίων, οι οποίες εκδόθηκαν μέχρι και τις 12.6.2020, δεν συμπεριλαμβάνονται οι κατά προτεραιότητα τοποθετήσεις εκπαιδευτικών από τα πρότυπα και πειραματικά σχολεία, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του ν. 4692/2020, αυτές πραγματοποιούνται κατά προτεραιότητα το έτος 2021. Με το άρθρο 27 ρυθμίζονται ζητήματα χρηματοδότησης του έργου «Ανοιχτά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα Κάλλιπος+». Στο άρθρο 28 προβλέπεται η κάλυψη δαπανών των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που συμμετέχουν σε ενωσιακά προγράμματα, με χρήση πόρων από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, εξουσιοδοτείται δε ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων για τον καθορισμό του ύψους της χρηματοδότησης κάθε προγράμματος. Με το άρθρο 29 ρυθμίζονται ζητήματα των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.). Συγκεκριμένα, με την παράγραφο 1 διευκρινίζεται ότι τα έσοδα που εισπράττουν οι Ε.Λ.Κ.Ε. από οφειλές που δημιουργήθηκαν μέχρι την 31.12.2017 και αφορούν άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας καθηγητών και υπηρετού-

ντων λεκτόρων, αποτελούν πόρους του Ε.Λ.Κ.Ε., χρησιμοποιούνται και για την κάλυψη των αναγκών του Α.Ε.Ι. και του Ε.Λ.Κ.Ε. του Α.Ε.Ι., η απόφαση δε για τον τρόπο κατανομής των ανωτέρω πόρων ανήκει στη Σύγκλητο, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. Με την παράγραφο 2 προστίθενται περιπτώσεις θ', ι', ια', ιβ', ιγ' και ιδ' στην παράγραφο 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011, με τις οποίες, μεταξύ άλλων, αποσαφηνίζεται ότι ως ετήσιο καθαρό εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα καθηγητών πλήρους απασχόλησης και υπηρετούντων λεκτόρων, λογίζεται αποκλειστικά η παροχή υπηρεσιών σχετικών με το γνωστικό αντικείμενο ή την επιστήμη τους, και δεν εντάσσονται αμοιβές από την παροχή διδακτικού έργου σε άλλο Α.Ε.Ι., σε δημόσιες Σχολές, σε δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και σε Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) ή διοικητικού έργου στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), ρυθμίζονται ζητήματα περιπτώσεων κατά τις οποίες ένας καθηγητής ή υπηρετών λέκτορας δεν εντάσσεται στην κατηγορία πλήρους απασχόλησης ολόκληρο το έτος, προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης ένστασης κατά της πράξης προσδιορισμού των σχετικών οφειλών ενώπιον της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε., ορίζεται ότι με τον Οδηγό Χρηματοδότησης (άρθρο 68 του ν. 4485/2017) ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη διαδικασία προσδιορισμού των σχετικών οφειλών, και προστίθεται στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης Ε.Λ.Κ.Ε. η έκδοση πράξεων προσδιορισμού τους.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 30-31), υπό τον τίτλο «Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις», ρυθμίζονται ζητήματα υφιστάμενων συμβάσεων εργασίας, διετούς διάρκειας, εκπαιδευτικών ιδιωτικών σχολείων, εκ των οποίων, όσες ολοκληρώνονται εντός του 2020, λήγουν στις 31.8.2020 και, όσες συμπληρώνονται εντός του 2021, μετατρέπονται αυτοδικαίως σε αορίστου χρόνου (άρθρο 30), και ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις (άρθρο 31). Τέλος, με το Κεφάλαιο Δ' (άρθρο 32), υπό τον τίτλο «Έναρξη ισχύος», ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Β. Στο άρθρο 16 παρ. 8 του Συντάγματος κατοχυρώνεται η δυνατότητα λειτουργίας ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων. Από τη σχετική διάταξη προκύπτει το ατομικό δικαίωμα ίδρυσης, διοίκησης και λειτουργίας ιδιωτικού εκπαιδευτηρίου, καθώς και η άσκηση κρατικής εποπτείας, ώστε να διασφαλίζεται η εκπλήρωση των σκοπών της παιδείας, η οποία, κατά το άρθρο 16 παρ. 2 του Συντάγματος, αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους. Ο νομοθέτης διαθέτει ευρεία εξουσία καθορισμού του περιεχομένου της εποπτείας, η οποία,

πάντως, οφείλει να έχει ως αντικείμενο τη διασφάλιση εκπαιδευτικών υπηρεσιών ενδεδειγμένης στάθμης και να σέβεται το δικαίωμα του εκπαιδευτικού φορέα στον καθορισμό του προσανατολισμού του σχολείου. Ο καθορισμός προσανατολισμού αφορά τόσο στο περιεχόμενο της παρεχόμενης εκπαίδευσης (ιδίως με την παροχή πρόσθετων εκπαιδευτικών υπηρεσιών και τη διοργάνωση περαιτέρω δράσεων), όσο και στη διοίκηση του σχολείου, περιλαμβάνοντας και την επιλογή του διδακτικού προσωπικού (βλ., επίσης, παρατήρηση υπ' αριθμόν 6 στην Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Ρυθμίσεις για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και άλλες διατάξεις», ν. 4415/2016).

Ως προς το ζήτημα της υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού, κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, «ενόψει της αναγωγής της παιδείας σε βασική αποστολή του Κράτους, θεσπίζεται η εποπτεία του τελευταίου επί των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων με συνέπεια την (...) έντονη ρυθμιστική επέμβαση του νομοθέτη στην οργάνωση και λειτουργία τους καθώς και στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού τους. Ειδικότερα, με την ως άνω διάταξη του α' εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 16 του Συντάγματος κατοχυρώνεται μεν το δικαίωμα του ιδιοκτήτη ιδιωτικού σχολείου να επιλέγει το διδακτικό προσωπικό αυτού, ο νομοθέτης όμως, κινούμενος μέσα στα όρια της εν λόγω διάταξης, που καθιερώνει, όπως προαναφέρθηκε, την εποπτεία του Κράτους στην λειτουργία των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού τους, μπορεί να θεσπίζει προϋποθέσεις και όρους ως προς την σύναψη και την λύση της εργασιακής συμβάσεως που συνδέει τον ιδιοκτήτη του σχολείου με το εκπαιδευτικό προσωπικό και να αναθέτει τον έλεγχο της τήρησης των προϋποθέσεων και των όρων αυτών σε όργανα του Υπουργείου Παιδείας, ο οποίος ασκείται με την έκδοση αντίστοιχων διοικητικών πράξεων, αρκεί οι προϋποθέσεις και οι όροι αυτοί να υπαγορεύονται από λόγους δημοσίου συμφέροντος αναγόμενους στη διασφάλιση και βελτίωση της παρεχόμενης από τα ιδιωτικά σχολεία εκπαιδεύσεως και να μην αναιρούν ούτε να περιορίζουν υπέρμετρα την συνταγματικώς προστατευόμενη ελευθερία ιδρύσεως ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και την συνακόλουθη ελευθερία του ιδιοκτήτη του εκπαιδευτηρίου να επιλέγει το διδακτικό προσωπικό του σχολείου του (πρβλ. ΣτΕ 2283/2002, 2901/2000, 1357/1999 επταμ., 2374, 2376/1988 Ολομ.).» (ΣτΕ 622/2010 επταμ.).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί των άρθρων 3 και 9

Κατά το άρθρο 3, επιτρέπεται η συστέγαση των ιδιωτικών σχολείων με άλλα ιδιωτικά σχολεία, ξένα σχολεία, κέντρα διά βίου μάθησης, κέντρα ξένων γλωσσών, φροντιστήρια, καθώς και με άλλους φορείς εκπαίδευσης. Περαιτέρω, με το άρθρο 9 απελευθερώνεται η δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης ιδιωτικού εκπαιδευτικού σε σχολείο, φροντιστήριο, κέντρο ξένων γλωσσών, καθώς και σε άλλους φορείς εκπαίδευσης. Εξεταστέο είναι αν συντρέχει λόγος θέσπισης κριτηρίων, ώστε να αποτρέπεται η ανάπτυξη αθέμιτων πρακτικών μεταξύ διαφορετικών φορέων.

2. Επί του άρθρου 8

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 8 αντικαθίσταται η παράγραφος 3 του άρθρου 34 του ν. 682/1977, ως εξής: «3. Ο διευθυντής και ο υποδιευθυντής των ιδιωτικών σχολικών μονάδων πρέπει να πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις που ισχύουν για τα αντίστοιχα όργανα των δημόσιων σχολικών μονάδων». Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση (άρθρο 8), η συνδρομή των τυπικών προϋποθέσεων ελέγχεται πλέον από τον οικείο Διευθυντή Εκπαίδευσης. Ωστόσο, ο έλεγχος της συνδρομής των τυπικών προϋποθέσεων από τον οικείο Διευθυντή Εκπαίδευσης δεν αποτυπώνεται στο κείμενο της προτεινόμενης διάταξης.

3. Επί του άρθρου 10

Με το άρθρο 10 καταργείται το ισχύον ειδικό καθεστώς που διέπει τη σχέση εργασίας των διδασκόντων στα ιδιωτικά σχολεία εκπαιδευτικών, το οποίο, μεταξύ άλλων, ορίζει ότι η καταγγελία σύμβασης εργασίας υπόκειται σε προληπτικό έλεγχο νομιμότητας από ανεξάρτητη επιτροπή. Με την προτεινόμενη ρύθμιση, αντίθετα, ο έλεγχος είναι μόνο δικαστικός και, στο πλαίσιο του, «εξετάζεται ιδίως, εάν η καταγγελία αποτελεί αθέμιτη εργοδοτική αντίδραση σε συμπεριφορές του ιδιωτικού εκπαιδευτικού νόμιμες και συμβατικές».

Ως προς τον προσδιορισμό της έννοιας της αθέμιτης αντίδρασης δεν πρέπει να παροράται ότι ο διδάσκων σε σχολείο ασκεί λειτούργημα, η απρόσκοπτη επιτέλεση του οποίου προϋποθέτει στοιχειώδη ανεξαρτησία, η άσκηση της οποίας υπόκειται, βέβαια, τόσο σε αυτοέλεγχο, όσο και σε εξωτερική αξιολόγηση. Συναφώς, η καταγγελία σύμβασης εργασίας εκπαιδευτικού ενδέχεται, πέραν της ιδιωτικής διαφοράς, να συναρτάται και με την εκπλήρωση υποχρεώσεων του εκπαιδευτηρίου και, γενικότερα, την υπηρετήση των

συνταγματικών σκοπών της εκπαίδευσης. Κατά τούτο, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να διευκρινισθεί ο τρόπος κατά τον οποίο τα οικεία ζητήματα θα υπόκεινται στην εποπτεία του κράτους επί της ιδιωτικής εκπαίδευσης.

4. Επί του άρθρου 12

Για να είναι γραμματικά ορθό, το εδ. α΄ του άρθρου 12 πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Στα σχολεία που προβλέπονται στην παρ. 8 του άρθρου 35 του ν. 4186/2013 (Α΄ 193) μπορεί να λειτουργεί και σχολική μονάδα άλλης βαθμίδας εκπαίδευσης, ανεξαρτήτως του εάν αυτά είχαν τη σχετική δυνατότητα κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου αυτού».

Αθήνα, 27 Ιουλίου 2020

Οι εισηγητές
Νικόλαος Παπασπύρου
Επίκουρος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών
Επιστημονικός Συνεργάτης
Νέστωρ Πολίτης
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής
Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών